

Saimaan ammattikorkeakoulu
Liiketoiminta ja kulttuuri Imatra
Kuvataiteen koulutusohjelma
Korutaide

Viivi Kiiskinen

Life in The Dreamhouse

Opinnäytetyö 2014

Tiivistelmä

Viivi Kiiskinen

Life in The Dreamhouse, 21 sivua, 1 Liitettä

Saimaan ammattikorkeakoulu

Liiketoiminta ja kulttuuri Imatra

Kuvataiteen koulutusohjelma

Korutaide

Opinnäytetyö 2014

Ohjaajat: kuvataiteilija Denise Ziegler, taidekriitikko Hannu Castrén

Opinnäytetyössä käsiteltiin kehoa, sen muotoa ja siihen kohdistuvia paineita muokattujen Barbie-nukkejen avulla.

Opinnäytetyön kirjallisessa osuudessa käsiteltiin teoksen syntyprosessia. Pohditaan Barbie-nuken roolimallia ja lelun vaikutusta lapsiin. Barbien historiaan perehdytään vain lyhyesti. Opinnäytetyössä pohditaan taiteilijan ja taiteen keinoin Mattel-yhtiön luomaa epärealistista kehonkuvaa.

Lopullinen taideteos on muokatuista Barbie-nukeista ja vaaleanpunaiseksi maalatuista puulaatikoista koostuva nukkekoti. Barbie-nukke käytettiin pohjana veistoksille. Nukkeihin lisättiin tai niistä poistettiin massaa. Lopuksi nuket maalattiin iho-sävyisellä akryylimaalilla. Laatikot kasataan päällekkäin ja vierekkäin. Näin rakentunut teos on installaatio.

Asiasanat: installaatio, taideteos, lelu, Barbie, muokkaaminen, keho, minäkuva

Abstract

Viivi Kiiskinen

Life in The Dreamhouse, 21 pages, 1 appendix

Saimaa University of Applied Sciences

Faculty of Business and Culture Imatra

Degree Programme in Fine Arts

Jewellery

Bachelor's Thesis 2014

Instructors: Ms Denise Ziegler, Visual Artist and Mr Hannu Castrén, Art Critic

The thesis deals with issues like the body, its shape and pressures from media etc. Thesis work studies those themes with shape of modified Barbie dolls.

The written part of the thesis discusses with the work process of creating. Consider the Barbie doll's role model and toy impact on the child. Barbie's history is dealt with only briefly. The thesis discusses in the artist's and art's way the unrealistic body image, created by Mattel.

The final work of art is modified Barbie dolls and a dollhouse consisting of pink painted wooden boxes. Barbie dolls were used as the basis for the sculpture. Molding materials were added or removed from the doll's bodies. Finally, the dolls were painted with skin-toned acrylic paint. Boxes are piled on top of and next to each other in the final artwork. In this exhibition final work is displayed in form of an installation.

Keywords: installation, art, toy, Barbie, modify, body, self-image

Sisältö

1 Johdanto.....	5
2 Nukke/lelu.....	6
2.1 Jokaisen tytön unelmalelu.....	6
2.2 Miksi Barbie/roolimalli	7
2.3 Prosessi	10
2.4 Uusi lelu	11
3 Keho	11
4 Käsillä tekeminen	13
5 Leikitäänkö kotista?.....	15
6 Yhteenveto ja pohdinta.....	18
Kuvat	19
Lähteet.....	20

Liitteet

- Liite 1 Life In The Dreamhouse – Onnellinen - video

1 Johdanto

Opinnäytetyöni on installaatio, joka koostuu muokatuista nukeista ja maalatuista vanerilaatikoista, nukkekodista. Nukkien pohjana käytän Barbie-lelua. Nukkeja muokkaan joko lisäämällä tai poistamalla niiden massaa. Lisättävänä materiaalina käytän itsestään kovettuvaa muovailtavaa massaa. Nukkien valmistuttua maalaan ne ihon värisellä akryylimaalilla ja lopuksi lakkaan niiden pinnan.

Nuket esitetään nukkekodin muotoon rakennettuna installaationa. Talo koostuu vanerilaatikoista, jotka on maalattu Barbie-nimisellä vaaleanpunaisella maalilla. Vaneriset asuntolaatikat ovat yksittäisiä laatikoita. Tähän näyttelyyn laatikot tulevat päällekkäin ja vierekkäin, ja teos on ympäräkatsottava. Laatikot on aseteltavissa eri tavoin eri tiloihin sopivaksi kokonaisuudeksi. Teoksella on mahdollisuus myös kasvaa. Installaatio esitellään Saimaan ammattikorkeakoulun opinnäytetyönäyttelyssä Parempi kuin, Imatran taidemuseossa keväällä 2014.

Teoskokonaisuuden nimi on Life in The Dreamhouse, jonka olen lainannut suoraan internetissä pyörivästä sarjasta nimeltään, Barbie – Life in The Dreamhouse. Kun törmäsin tähän nimeen, tuntui se heti täsmällisen sopivalta nimeltä teokselleni. Nimessä on hieman sarkasmia, huumoria, ja siihen on myös sisällytetty koti nukke-elämän keskuksena.

Opinnäytetyöni kirjallisessa osuudessa käsittelen teoksen syntyprosessia. Selvitän sitä, miksi valitsin tämän aiheen ja mikä on vaikuttanut minuun. Käyn läpi teosaiheen. Kerron myös teoksen eri huoneista ja niissä tapahtuvista tilanteista, huone kerrallaan. Käyn lyhyesti läpi Barbie-nuken historiaa, keskityn enemmänkin tämän hetken kauneusihanteisiin ja kehonkuvaan sekä siihen, miten kyseinen Barbie-nukke näyttäytyy meidän aikamme maailmassa.

2 Nukke/lelu

Valitsin opinnäytetyöni aiheeksi kehon ja nimenomaan lapsille tarkoitetun nukken kehon. Tutkin sen muotoa ja vaikutusta minäkuvaan muokkaamalla sitä.

Muokkaan tietynlaiseen ”ihanteelliseen” vakioon kehitetyn nukken vartaloa realistista todellisuuttamme vastaavaksi. Tämä nukke on Barbie.

2.1 Jokaisen tytön unelmalelu

Barbie täytti tänä vuonna 55 vuotta. Helmikuussa vuonna 1959 kyseinen nukke esiintyi ensimmäistä kertaa julkisuudessa New Yorkin lelumessuilla.

Barbien äiti, amerikkalainen Ruth Handler, näki Euroopassa lomaillessaan tupakkakaupan ikkunassa aikuisille miehille tarkoitetun nukken nimeltään Bilt Lilli. Alun perin tuo nukke oli hahmona saksalaisen Reinhard Beuthien sarjakuvassa. Vuonna 1955 hahmosta tehtiin myytävä nukke, jota oli saatavilla tupakkakaupoissa ja muutamissa lelukaupoissa. Lomamatkallaan Handler osti kolme Bilt Lilli-nukkea ja antoi niistä yhden tyttärelleen Barbaralle ja kaksi nukkea lelu-yhtiö Mattelille. Yhtiö alkoi valmistamaan hyvin samankaltaista nukkea (Kuva 1)

Kuva 1. Vasemmalla Bilt Lilli ja oikealla Barbie nro 1, Fennick 1998

ja se sai nimekseen Barbie Handlerin tyttären mukaan. Vuonna 1964 Mattel sai kaikki oikeudet nukkeen. (Fennick 1998.)

2.2 Miksi Barbie/ roolimalli

Barbien kehon muoto, koko ja samankaltaisuus on jo lapsena häirinnyt minua. Barbie oli lapsuudessani, 1990-luvun lopulla, hyvin suosittu. Melkein kaikilla tytöillä oli näitä nukkeja ja kaikki halusivat isona olla niin kuin ne. Nukeilla leikittiin kotia, ne olivat aikuisia, niillä leikittiin aikuisten arkea.

Barbie-nuken piti olla aito ja siksi mikään muu, samankaltainenkaan nukke ei ollut yhtä hyvä. Nukkeja oli erilaisia, eri teemoilla varustettuja. Oli sukellus Barbieita, merenneitoja, muodikkaita nuoria tyttöjä, eri rotuja. Pidin eniten tummaihoisesta ja kiinalaisesta nukeistani. Vaaleatukkaisia, vaaleita nukkeja minulla oli kuitenkin kaikista eniten.

Kaikilla nukeilla oli samanlainen ruumis. Vertasin jo pienenä tyttönä vartaloani nukken kehoon. Leikeissä muokkasin nukkeja erilaisiksi, leikkelin hiuksia ja sinitarralla sain suurennettua vaikkapa jonkin barbien rintoja. Muistan olleeni hyvin harmistunut, kun nukeissa ei ollut mitään eroa iällisestikään. Kaipasin kovasti mummonukkeä. Ainut hieman erilainen kehon kooltaan oli raskaana oleva Barbie-nukke, mutta senkin mahan sai pois, ja siitä tuli taas laiha ja normiin sopiva.

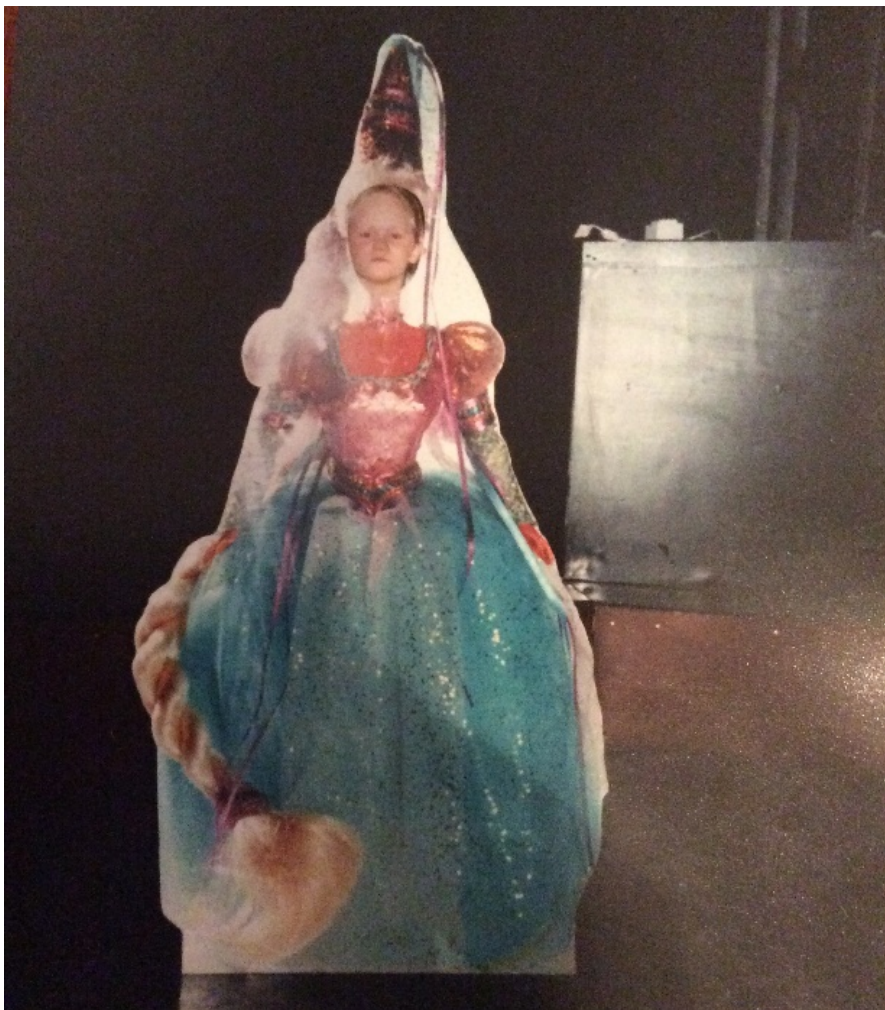
Lapsuuden kokemus, joka on vahvasti mieleeni jäänyt, on nukken kehon koon vertaaminen oman kehon kokoon:

Joulu oli lähellä. Pienen kaupungin ainoassa isomman tavaratalon ikkunassa oli jotain pienen tytön himoitsemaa, jättikokoinen Barbie-nukke. Nukke oli kaunis, vaaleatukkainen, balettitanssija -Barbie. Halusin olla balettitanssija isona tyttönä, ja tuo nukkehan oli aivan kuin minä vähän isompana. Siispä joulupukille lähti kirje.

Ilmeisesti olin ollut kiltti sinä vuonna ja ilokseni tuo nukke löytyi pukin lahjoista jouluaattona. Oi tuota onnen riemua. Tietenkin, kun olin jo nukken ikkunassa nähdessäni ajatellut, että olemme ihan samanlaisia, halusin kokeilla hänen vaatteitaan ylleni. Jonkun ajan ähellyksen jälkeen sain vaatteet survottua ylleni ja menin katsomaan peilistä. Kuka tuo peilistä takaisin tuijottava pullukka tyttö on? Olin hämmentynyt, pettynyt, surullinen, sillä enhän ollutkaan saman kokoi-

nen ja näköinen kuin tuo ihannenukkeni. Muistan vieläkin vahvasti tuon petty-
myksen tunteen.

Haluan tuoda nukketaloni välityksellä yleisön nähtäville sen, mikä nykypäivän
todellisuus on. Kaikki tietävät, miten kaukana tuo Barbie-nukke on nykypäivän
naisen vartalosta. Nuken avulla tuon esille hieman kärjistetyksi länsimaalaisten
kehoon kohdistuvia ihanteita ja ongelmia. Haluan herättää kysymyksiä ja aja-
tuksia kehosta ja siitä, mitä tuo nukke opettaa roolimallina lapsille. Lapsi ei vält-
tämättä ymmärrä, millainen hänen vartalonsa on ja miltä sen kuuluu näyttää.
(Kuva 2) Osoitan teoksellani, että ikinä sen ei tarvitse näyttää Barbien vartalolta.

Kuva 2. Minä Barbiena vuonna 1997

Minun lapsuudestani on menty mielestäni vain huonompaan suuntaan. Markki-
noille on tullut nukkeja, joiden keho on vieläkin pienempi suhteessa normaali-

vartaloon kuin Barbien. Niiden nukkien isosilmäiset päät ovat suhteessa vartaloon suorastaan järjettömän kokoisia.

En osaa sanoa, kuinka paljon nuo lelut vaikuttavat lapsiin, varmasti monella eri tavalla. Onhan noita aikuisikäisten esimerkkejä nähtävillä. Esimerkiksi Valeria Lykova, ukrainalainen tosi elämän elävä Barbie, joka on muokannut kehonsa barbien kehon kaltaiseksi. Törmäsin myös tutkimukseen Barbie-nukeilla leikkivien tyttöjen uranäkymiin. Tässä tutkimuksessa oli verrattu Barbie-nukeilla ja rouva Perunapää -nukeilla leikkivien lasten mielipiteitä. Vaikka Barbie-nukke esiintyykin monena eri uranaisena, lopputulokseksi saatiin, että lapset ajattelivat rouva perunapään pystyvän mihin vain, Barbien taas kykenevän vain naisille sopiviin ammatteihin. (Tutkimus: Rouva Perunapää päihittää Barbien tyttöjen "ammatinvalinnanohjaajana".)

Tarkoitukseni ei ole kuitenkaan haukkua Barbie-nukkea maan rakoon. Haluan vain herättää kysymyksiä ja ajatuksia. Mitä jos nuket olisivatkin erikokoisia? En koe tarpeelliseksi olla osana feministien Barbie-vastaisuutta, jossa mennään äärimmäisyyksiin ja poltetaan esimerkiksi nukkeja Berliinin Barbie-talon edustalla. En ole samaa mieltä tällaisesta mielenosoituksen tai aktivismin muodosta.

Tavoitteeni ei myöskään ole arvostella anorektikoita tai isokokoisia ihmisiä. Haluan vain tuoda esille erikokoisia kehoja, jotka vastaavat ihmisten inhimillistä todellisuutta. Esitän kysymyksiä, etsin vastauksia. Koetan käsittää omia ajatuksiani ja arvojani. Yritän myös ymmärtää vääristyneitä ajatuksia. Amerikkalainen Nickolay Lamm, on tutkinut samoihin aikoihin kuin minä Barbien epäsuhtaista vartaloa ja sen viestiä lapsille. Lamm teki keskivertoamerikkalaisen 19 vuotiaan kehon mukaan version Barbie-nukesta. Nyt uutisotsikoissa onkin ollut hänen haaveensa realistisen mittasuhteen omaavasta lasten leikkineukesta. Myös nukken kasvopiirteet on muokattu luonnollisemmaksi ja meikkiä on hillitysti. Lammily-nukke tulee mahdollisesti pian markkinoille. On hienoa, jos saamme markkinoille edes yhden nukkevaihtoehdon, joka on normaalin kokoinen, no siis normaalin terveen urheilullisen ihmisen kokoinen. Jos Barbie-nukke olisi elävä, sen arvioitu painoindeksi olisi 16. Tämä tarkoittaa jo huomattavaa alipainoa. (Barbien haastaja: Tavisnuken joukkorahoitus alkoi.)

Tällä hetkellä keskityn vain Barbie-nukkeeseen, en ota käsittelyyn Barbien poikays-tävää Keniä. Alkuperäinen suunnitelmani oli myös muokata Ken-nukkeja ja ko-keilinkin muutamaa muokkailla. En kuitenkaan näe Keniä nyt oleelliseksi osaksi teostani. Käsittelen ensin mieluiten naisen vartaloo. Olenhan naispuolinen hen-kiö ja koen Barbie-nuken paljon henkilökohtaisemmaksi. Luulen myös, että nai-silla on enemmän ongelmia vartalokuvansa kanssa. Miehet ovat ottaneet on-gelmakseen Kenin edustaman ihanteen yhä kasvavassa määrin. Ulkonäköpai-neet ovat kummankin sukupuolen ongelma. Jos mies tekisi tämän teoksen, olisi siinä kenties pääosassa action-man-lelu tai joku muu vastaava.

2.3. Prosessi

Kaikki lähti 2012 pidetystä kurssista, jonka aiheena oli keho. Kurssia ennen olin jo käyttänyt Barbien kehoa vahavalukokeiluun. Kehokurssilla jatkoin barbien kehon käyttämistä, koska se tuntui kiinnostavalta. Ensin lähdin muokkaamaan vahan avulla koko kehoa, mutta päädyin keskittymään pelkkään keskivartaloon. Kokeilin erilaisia materiaaleja, kuten puuta, kiveä, muovia, tekonahkaa ja hiekkaa. Niistä valmistui seitsemän objektin sarja, joka kehittyi yhä abstraktimpaan suuntaan. Se oli minulle uutta ja myös värinä käytetty vaalea ihon sävy, nude.

Koin aiheen kiinnostavan minua vielä lisää tuon sarjan valmistuttua. Otin taas koko barbien kehon käsittelyyn. Nukeilta lähti hiukset, ja toinen sai lisää massaa ja toiselta poistin massaa. Molemmat nuket elektroformasin, eli kasvatin niihin päälle kuparikerroksen. Valmiista nukeista tuli mielenkiintoisen näköisiä, mutta huomasin, että minulle oikea materiaali ei ole metalli.

Haasteena oli se, kiinnostaisiko aihe vielä tänä vuonna. Yllätyksekseni olen vain enemmän ja enemmän innostunut aiheesta, mitä syvemmälle pääsen. Tietenkin osittain on myös vaikeuksia keskittyä samaan aiheeseen. Tavoitteena minulla onkin löytää pitkäjänteisyyttä työskentelyyni. Ennen olen vain tehnyt töitä mahdollisimman nopeasti ja siirtynyt heti seuraavaan aiheeseen.

Aloin siis kiinnostua aiheesta siinä määrin, että päätin tehdä siitä opinnäytetyöni. Keräsin netistä kuvia ja tietoa kehosta, syömishäiriöistä, liikalihavuudesta ja kehon muokkaamisesta jopa siinä määrin, että aloin jo voimaan pahoin. Mitä kaikkea ihmiset omalle keholle tekevätään. Suunnittelin,

että haluan tehdä erilaisia nukkeja opinnäytetyöhöni ja tietoa hankkiessani muistin, miten tärkeä lapsuuteni leikeissä oli koti. Siksi päätin tehdä installaation, johon kuuluvat sekä nuket että nukkekoti. Suunnittelin, olisiko koti ylitsepursuava ja glitterillä höystetty. Mietin aikuisia ihmisiä, jotka rakentavat nukkekoteja todella pikkutarkasti valmistaen sinne itse jopa pieniä ruoka-aineita. Mietin myös, että valmistaisin nukeille vaatteet, mutta en kokenut sen olevan nyt oleellista tähän projektiin. Halusin, että muovaaminen ja käden jälkeni on keskeistä, se, että juuri minä olen heidät muokannut eikä mikään kone. Aluksi pyrin tehdasmaiseen jälkeen, mutta enää se ei ole minusta tärkeää. Tehdas tekee oman jälkensä, jos ikinä päätän sen kautta nukkeja valmistaa. Nyt annan vain omien käsieni puhua.

2.4 Uusi lelu?

Haluan muokata/tehdä erilaisia nukkeja, muokata niitä erikokoisiksi. Käsittelen niin sanottua normaalia kehon kokoa ja muutamia ääripäitä, joihin ihminen voi oman kehonsa ajaa. Lähesty omaan kehooni liittyviä tunteitani ja pelkojani. Mikä on oikein, mikä on normaalia, mikä on väärin... Vastauksia niihin en tiedä, tiedän vain, että olemme kaikki erilaisia.

Nyt minä teen näistä nukeista erilaisia: isoja, pieniä, vanhoja, nuoria, ryppyisiä tai sileitä. Etsin "normaalia". Haluan herättää kysymyksiä ja ajatuksia teoksellani. Löytää vastauksia. Käsittää omia ajatuksiani, arvoja, vääristyneitä näkemyksiä. Mikä on kaunista, mikä sairasta? Mitä lapsille opetetaan ja halutaan viestiä. Mikä tämän roolimalin nukken vaikutus voisi olla lapseen, kasvuun, tulevaisuuteen?

3 Keho

Materiaalia kauneudesta pursuaa joka puolelta medioissa ja kirjallisuudessa. Kirjallisessa osassa lähdemateriaalina käytän Pekka Hiltusen (2013) viime vuonna ilmestynyttä romaania Iso, joka käsittelee kehoa, sen muodon ja koon tuomia vastoinkäymisiä. Toinen tärkeä teos on Leena-Maija Rossin (2003) Heterotehdas.

Työssä käyn läpi myös omia tuntemuksia ja kokemuksia. Ristiriitaiset tunteet kauneuden suhteen, välillä meikkaan, laitan tekoriipset, kiharran tukan, laitan

päälle glitter-vaatteet, olenko silloin oma itseni vai tekohenkilö. Välillä haluan, no suurimman osan ajasta olla arkisen harmaa, meikitön, huomaamaton, silloinko olen itseni. Onko siinä pahaa, jos korostaa hyviä puoliaan ja niin saa itselle hyvän olon tunteen, onko se aito tunne? Ennen en voinut edes mennä lähikauppaan ilman meikkiä, mutta nykyään asia on aivan toisin päin. Olenko tullut aikuiseksi, hyväksynkö itseni sellaisena kuin olen? Ei, aina jokin on pielessä, jotain pitäisi muokata ja kyllä, tajuan asian typeryyden, silti vajoan joskus itseinhoon. Miksi? Olen suhteellisen normaalipainoinen, ihan ok. No ei se riitä, ei yhteiskunnalle, pitää olla hyvässä kunnossa, edustavan näköinen, laiha, kaunis, hyvä tukka.

Millainen sitten on normaalikokoinen nainen? Kun 1950-luvulla pukeuduttiin korsetteihin, o sen varmasti vaikuttanut sen ajan Barbien-nuken muotoiluun. Tänä päivänä Barbie ei omista samanlaista korsettimallista vartaloa. Sen kehoa on muokattu mielestäni enemmän nuorta, vielä kehitysvaiheessa olevaa teini-ikäisen vartalon mallia kohti, vaikka vieläkin mittasuhteet ovat täysin pielessä.

Kauneushanteet koskettavat länsimaissa molempaa sukupuolta, mutta nuoret valkoiset heteronaiset kokevat suurinta tyytymättömyyttä omaan kehoonsa ja koittavat muokata sitä mainontaa vastaavaksi miehiä enemmän. (Rossi 2003)

Nainen on muokkautunut viimeisen 60 vuoden aikana vartalonmalliltaan tasaisemmaksi. Nykynaisella ei ole niin sanottua tiimalasivartaloa. Naisen strategiset mitat 1950-luvulla olivat 91-61-89 senttiä, 61 tarkoittaa vyötärön ympärysmittaa sentteissä, mikä on nykypäivän 96-86-101 ihannemitoissa huomattavasti suurentunut verrattuna lantion- ja rinnanympäryksen mittaan. (Näin nainen on muuttunut 60 vuodessa.)

Kaikille pituuksille löytyy keskimääräinen paino. 1800-luvulla kehitettiin Quetelet'n indeksi, jolla mitattiin ihmisen pituuden suhde painoon ja alettiin laskea, onko ihminen "oikeanlainen". Myöhemmin nimettiin BMI, body mass index. (Hiltunen 2013.) Ihanteellinen naiskauneus koostuu oikeanlaisesta kehon koosta, runsaasta pitkästä tukasta ja huolellisesti ehostetuista kasvoista, jotka ovat suhteiltaan symmetriset. (Rossi 2003.)

Mikä on kehossa sallittu, mikä toivottua, mikä ei sallittua? Karvoitus täytyy olla määrättyssä kohdassa, kuten hiukset. Pitkät ja hyväkuntoiset hiukset luokitellaan kauniiksi, mutta jos taas kasvoissa esiintyy karvoitusta, se ei ole sallittua. Rinnat ovat olennainen kauneuskriteeri. Eri aikakausina rinnoissa on ihannoitu eri kokoja. Milloin pitää olla todella lättänä, jota on tavoiteltu sitomalla ja laihduttamalla, milloin kurvikkuus on ollut ihanteena, kuten Marilyn Monroe aikakaudella tiedämme. Naisilta edellytetään nykyaikana hoikkuutta ja samalla isoja rintoja, mikä on ristiriidassa laihduttamisen kanssa. Ongelman ratkaisuna ovat tulleetkin suosioon silikonirinnat, kehon muokkaaminen kirurgisin keinoin. (Rossi 2003)

Mielestäni tällä hetkellä on myös havaittavissa urheilullisen vartalon tavoittelua, mikä on hieman parempaan suuntaan oleva kehitys. Koen kyllä tässäkin suuntauksessa mahdollisuuden mennä liiallisuuksiin, mikä on aina läsnä jokaisen trendin kohdalla.

4 Käsillä tekeminen

Nukkejen muokkaaminen on ollut mielenkiintoista, alun huvittunut ja hämmennyt tunne siitä, mitä teen, on nyt muuttunut vakavaksi työskentelyksi, joka tuntuu normaalilta rutiinilta. Vietän aikaa lelujen kanssa. Olen kokenut samoja tunteita kuin lapsena (hoivaaminen). Nautin, kun saan olla vain yksin nukkejen kanssa. Ihan kuin olisin joku tohtori, joka parantaa ne. Työskentelyssä olen palannut jollain asteella lapsuuteen, leikkiin. Tästä leikistä on tullut minulle intiimi tapahtuma.

Minua kiinnostaa ja innostaa muoto, muokkaaminen ja muovaaminen käsillä, joten minulle oli luontevaa tehdä opinnäytetyöhön jotain sellaista, mihin liittyy nimenomaan vain käsillä työskentelyä. Haluan muokata erilaisia nukkeja. Käsittelen naisen kehoa teoksellani ja millaisia odotuksia siihen sisällytetään tänä päivänä. Pohjana käytän Barbie-nukkea, jonka kehoa muokkaan, välillä isommaksi välillä pienemmäksi. Nuken kehon muokkaamiseen käytän itsestään kuivuvaa muovailumassaa ja lopuksi maalaan kehon ihonvärillä akryylimaalilla. (Kuvat 3 ja 4)

Kuvat 3. ja 4. Teosten muokkaamisen vaiheita

Osalla nukeista on jossain vaiheessa prosessia jäänyt pää pois. Teoksessani keho on minulle pääosassa, joten en ole kokenut kaikkien nukkejen tarvitsevan päätä. Joiltakin on myös hiukset pois, ja muutama omistaa minun lapsena leikkaamani kampauksen. Tähän teoskokonaisuuteen päätin valmistaa 15 kappaletta nukkeja. Tulevaisuudessa teos varmasti kasvaa ja saa osakseen lisää eri aiheita käsiteltäväksi.

Olen myös kuvannut videolle työskentelyäni, siitä välittyi hoivaamisen tunne. (liite 1) Käsittelemän nukkeja hellästi, asiantuntevasti. Olen oppinut käsittelemään niitä, enkä tunne enää epävarmuutta kuten alussa. Nyt tiedän, mitä teen millekin nukelle. Mietin jo mielessäni sen tarinan ja muokkaan nukan tarinan sen kehoon.

Värit ovat minulle tärkeitä ja halusin työstäni myös värikkään. Nukkejen väriksi valitsin kaikille saman värin, ihon värin, niin sanoo akryylipurkin kylki. Väri on yhtä epätodellinen kuin nuketkin. Kontrasti tekoruskettuneen ihon ja härskin vaaleanpunaisen välillä on mielenkiintoinen, kenties ahdistavan omituinen. (Kuva 5)

Pidän siitä, jos teos pistää silmään ja kenties hieman ärsyttääkin.

Tekoihon värin käyttö on minulle suhteellisen uutta. Ennen suorastaan vihasin väriä. Jostain syystä aloin käyttämään kumminkin tuota minulle ahdistavaa väriä, ja nyt se on jäänyt minun teoksiini.

Kuva 5. Valmiita nukkeja vaaleanpunaisessa ympäristössä

Nuket ovat ilman vaatteita. Haluan muotojen näkyvän. Muistan jostain kuulleeni lauseen: Alastomuus on kunnianosoitus keholle.

5 Leikitäänkö kotista?

Lapsuuden nukkeleikeissä teemana oli yleensä koti, perhe ja normaali arki. Nukkeille annettiin eri roolit, ja aina joku niistä oli lempinukke. Lelut aiheuttivat myös kateutta. Olin hyvin kateellinen ystävälleni, jolla oli oikea Barbie-koti, mutta hänelläpä ei ollutkaan hienoa aitoa Barbeille tarkoitettua pinkkiä avoautoa.

Luovuutta piti käyttää leikeissä, jos ei omistanut kaikkea tarvittavaa, VHS-kasettikotelot olivat hyviä talonrakennusmateriaaleja, niistä sai hyvät seinät. Koti oli siis hyvin tärkeä osa leikkiä ja kodin, ”kotiksen”, leikkiminen.

Huoneet

Huonelaatikoita teokseen tulee noin kymmenen kappaletta, osa huoneista jää tyhjiksi osa niin, että sisälle ei näe. Kaikkeahan me emme näe, emmekä välttämättä haluakkaan nähdä. Huoneisiin rakennan erilaisia tilanteita elämästä. Ne ovat kuin kotielämän still-kuvia.

Alusta alkaen Barbie-nuket on numeroitu, ja myös niiden asuja on numeroitu. Tästä sainkin idean numeroida myös omat nukkeni ja asunnot, joten näin ollen nuket ovat numeroltaan 1-15 ja huoneet 1-10. Kuvassa 6. on yksityiskohta installaation huoneesta numero 1 ja nukesta numero 1.

Kuva 6. Yksityiskohta installaatiosta, huoneesta numero 1, tapahtuma

Seuraavaksi avaan kunkin henkilön ja henkilöiden täyttämän huoneen tarinan lyhyesti ja niin kuin minä näen ne:

Huone 1, nukke numero 1 Lihavuus. Missä vaiheessa mennään yli, milloin keho ei enää jaksaa. Tämä henkilö on kovin yksinäinen, hän ei kykene enää itse

nousemaan sängystään ylös, hän tarvitsee apua kaikkeen. Syöminen on hänen elämänsä. Kuka on mahdollistanut tämän? Miksi? Voiko hän olla onnellinen?

Huone 2, nukke numero 2 Syyllisyys. Tämä henkilö on päästänyt kehonsa hieman repsahtamaan, hän on äiti. Hän hoitaa henkilöä nro 1, osoittaa rakkautensa ruualla ja hoivalla. Hän on aina paikalla, onko hän läsnä? Onko hän onnellinen?

Huone 3, nukke numero 3 ja huone 4, nukke numero 4

Mitä näet peilistä? Kuinka vääristynyt kuva sinulla voi olla omasta kehostasi. Oletko onnellinen?

Huone 5, nukke numero 5 Vanhuus, yksin. Vietät aikaa yksin, seuranas vain oma keho. Se on ryppyinen, vanha, nähnyt maailmaa, väsynyt. Oletko vielä onnellinen?

Huone 6, nuket numero 6,7 ja 8 Ystävät, yhteys, sukulaisuus. Oletko ulospäinsuuntautunut vai ujo, onko toisten ihmisten tapaaminen ilo vai inho. Voivatko nämä henkilöt olla onnellisia?

Huone 7 nuket numero 9 ja 10 Kuinka paljon voit muokata kehoasi. Mikä on hyvää oloa, milloin olet terve. Mikä on normaalia? Mikä on onnellisuus?

Huone 8, nuket numero 11,12 ja 13 Yhdessäolo. Ruokailu yhdessä. Onko syöminen ongelma vai nautinto. Onko onni yhdessäolo?

Huone 9, nukke numero 14 Päihteet, viina vei voiton. Milloin on ne hetket, kun olet onnellinen?

Huone 10, nukke numero 15 Tyhjiys. Tämä huone on tyhjä. Kuka täällä asui, eli, oli? Oliko hän onnellinen?

6 Yhteenveto ja pohdinta

Käsittelin opinnäytetyössäni pääsiallisesti kehoa ja siihen liittyviä kauneusihanteita. Tutkin aihetta Barbie-nuken kehon avulla.

Pidin tärkeänä teokselle, että leluihin voisi koskea, mutta nyt koen, että tästä tulee ensimmäinen veistosversio. Aikuisen nukkekoti, josta on leikki kaukana. Tulevaisuudessa mahdollisesti tilaan muoviset valetut versiot nukeista. Varmasti myös jatkan saman teeman kanssa valmistumisen jälkeenkin. Ehkä joku päivä minulla on jättimäinen nukkekoti, johon Kenitkin pääsevät mukaan, ja lapset pääsevät oikeasti testaamaan nukkeja ja erityisesti sitä, miten erikokoiset nuket sopisivat leikkeihin.

Haaveenani oli, että minun muokkaamani nukke olisi joskus massatuotannossa, mutta Lamm ehti ensin. Ehkä minä teen sitten sarjan pullukoita nukkeja, sehän se alkaa olla väestön realistinen kuva...

Kuvat

Kuva 1. vasemmalla Bilt lili ja oikealla Barbie nro 1, (Fennick 1998)

Kuva 2. Minä Barbiena vuonna 1997

Kuva 3. Teosten muokkaamisen vaiheita

Kuva 4. Teosten muokkaamisen vaiheita

Kuva 5. Valmiita nukkeja vaaleanpunaisessa ympäristössä

Kuva 6. Yksityiskohta installaatiosta, huoneesta numero 1, tapahtuma

Lähteet

Fennick, J. 1998. Barbie: opas Barbien satumaiseen maailmaan, Helsinki Kauppiaitten Kustannus.

Rossi, L. 2003. Heterotehdas. Televisiomainonta sukupuolituotantona. Helsinki: Gaudeamus.

Hiltunen, P. 2013 Iso, Eu: WSOY.

Tutkimus: Rouva Perunapää päihittää Barbien tyttöjen ja-

na"http://yle.fi/uutiset/tutkimus_rouva_perunapaa_paihittaa_barbien_tyttöjen_ammatinvalinnanohjaajana/7125023 Luettu 20.3.2014

Barbien haastaja: Tavisnuken joukkorahoitus alkoi

<http://ylex.yle.fi/uutiset/popuutiset/barbien-haastaja-tavis-nuken-joukkorahoitus-alkoi> Luettu 24.3.2014

Näin nainen on muuttunut 60 vuodessa

http://www.iltalehti.fi/kauneus/2009091510250174_ka.shtml Luettu 29.3.2014.

Liitteet

Linkki videoon: https://www.youtube.com/watch?v=-hZQ1OZ_jR0